

Paisatge amb cavall

CATALINA JULVE | MARTA MANTECÓN

Paisatge amb cavall

CATALINA JULVE | MARTA MANTECÓN

ARTESANTANDER 2024
Feria de Arte Contemporáneo
12-16/07/2024
Palacio de Exposiciones y Congresos de
Santander
Institut d'Estudis Baleàrics | 28C

Paisatge amb cavall
Catalina Julve | Marta Mantecón

Gobierno de las Islas Baleares
Govern de les Illes Balears
Government of the Balearic Islands
Presidenta
President
Margalida Prohens Rigo

Consejería de Turismo, Cultura y Deportes
Conselleria de Turisme, Cultura i Esports
Regional Ministry of Tourism, Culture and Sports
Jaume Bauzá Mayol

Secretaría Autonómica de Cultura y Deportes
Secretaria Autonòmica de Cultura i Esports
Autonomous Secretariat of Culture and Sports
Pedro Vidal Monserrat

Dirección General de Cultura
Direcció General de Cultura
Culture Office
Ricarda Margarita Vicens Schluhe

Director del Instituto de Estudios Baleáricos (IEB)
Director de l'Institut d'Estudis Baleàrics (IEB)
Director of the Institute of Balearic Studies (IEB)
Llorenç Perelló Rosselló

EXPOSICIÓN Y PUBLICACIÓN
EXPOSICIÓ I PUBLICACIÓ
EXHIBITION AND PUBLICATION
Artista
Artist
Catalina Julve

Comisariado
Comissariat
Curating
Marta Mantecón

Textos
Texts
Marta Mantecón
Karen Andrea Müller

Coordinación y producción del proyecto
Coordinació i producció del projecte
Project co-ordination and production
Karen Andrea Müller (IEB)

Diseño
Disseny
Design
Hastalastantas

Fotografía
Fotografia
Photographs
Catalina Julve
Belén Pereda (pp. 24, 25)

Traducción y corrección
Traducció i correcció
Translations and proof reading
Dustin Guerri (English)
Antònia Ramis

Impresión
Impressió
Printed by
Gráficas Planisi

Montaje
Muntatge
Installation
Salvador Ranero

Seguro
Assegurança
Insurance
Tectus Insurance Brokers

DL / LD PM 00486-2024
www.iebalearics.org

Presentación

El proyecto *Paisatge amb cavall* (Paisaje con caballo) de Catalina Julve, con comisariado de Marta Mantecón, reúne obra de creación reciente, elaborada durante la residencia de la artista en la fábrica de lápiz portuguesa Viarco, en São João da Madeira, gracias al Premio Nuevo Talento de Dibujo que le fue otorgado en la feria Drawing Room Lisboa 2023, donde participaba con obras expuestas en el Focus de las Islas Baleares, producido por el Instituto de Estudios Baleáricos (IEB).

La propuesta presenta dibujos de diferentes formatos elaborados con barras de colores y grafito. Con las herramientas y los materiales puestos a disposición por Viarco, *Paisatge amb cavall* recrea referentes paisajísticos y culturales ligados a la estancia de la artista en el norte de Portugal.

La muestra ha sido organizada por el Instituto de Estudios Baleáricos (IEB), institución cultural perteneciente a la Consejería de Turismo, Cultura y Deportes de las Islas Baleares, que trabaja por la visibilización e internacionalización de los artistas baleares en eventos estratégicos de proyección exterior.

El proyecto expositivo fue seleccionado mediante una convocatoria abierta del IEB, con un comité de selección formado por Mónica Álvarez Careaga, directora de la feria ARTESANTANDER; Carmen Quijano, curadora y responsable de mediación de la feria; y Karen Andrea Müller, responsable del área de artes visuales del IEB.

Paisatge amb cavall (Paisaje con caballo)

MARTA MANTECÓN. COMISARIA

Prólogo

El tríptico que da título a este proyecto procede de la secuencia inicial de la película *Andréi Rubliov* de Tarkovski (1966): «El guión preveía el siguiente episodio: un campesino fabricó unas alas, subió a una catedral, se lanzó al vacío desde lo más alto y se estampó contra el suelo. No pudo ver nada. Cayó al suelo y se mató: nada más».¹ Mientras vuela, observamos una manada de caballos al galope. En el momento en que ocurre el fatal accidente, un caballo —animal proveedor de infinitas metáforas— se revuelca en la tierra, cae y se levanta, mostrando cómo la naturaleza, ajena a la narrativa, sigue su propio devenir. Catalina Julve traslada esta escena a unos papeles de gran formato, invirtiendo la secuencia. Dibuja con barro que ha amasado previamente con sus manos, pues utiliza una pasta que lleva unas partículas de grafito amalgamadas en un medio graso que puede moldear. Habitualmente, el punto de partida de la artista es su archivo personal de fotografías, tal vez para devolverles su estatuto material. La composición que abre el proyecto, *Pell* (Piel), parte de un detalle de un cuadro conservado en el Museo Calouste Gulbenkian de Lisboa: *Les Bretonnes au Pardon* de Pascal Dagnan-Bouveret. Fue pintado en 1887, un año después de que Paul Gauguin llegase a Pont-Aven, en la Bretaña francesa, buscando lo genuino, y un año antes de que Paul Sérusier presentara su célebre *Le Talisman*, que dio origen al grupo de Los Nabis. Catalina Julve experimenta con unas pastillas de pigmento prensado, similares a las tizas de las modistas, que le permiten bosquejar e incidir mejor en la naturaleza del dibujo, que no es otra que «reconocer y tal vez reconciliar una contradicción aparente: la que se produce entre presencia y ausencia».² Tanto las bretonas como el *Xardineiro* (Jardinero) que enmarcan este prólogo, señalan el contacto con la naturaleza como paso necesario en el camino hacia la libertad. La pintura es la piel. El paisaje, una construcción.

Los paisajes

La película de Tarkovski cuenta la historia de un pintor de iconos. Rodada íntegramente en blanco y negro, finaliza con una secuencia en color de sus pinturas mientras unos caballos pastan bajo la lluvia, ofreciendo una hermosa analogía con el galope inicial. En una prolongación imaginaria de esta narrativa, los paisajes de Catalina Julve representan la progresiva emancipación del referente. La

artista recurre a un formato menor, prescindiendo de las imágenes fotográficas para sumergirse en la naturaleza desde su propia experiencia. Se trata de un proceso inmersivo que le lleva a desprenderse de la presión narrativa para dejar que la mano hable, sin fórmulas concretas, entregándose a la intuición, lo incierto, el azar y lo no calculado, jugando con los ritmos y explorando todo lo que concierne a la pintura más allá del tema: su grado de saturación, sus matices, su brillo u opacidad, sus afinidades y contrastes. Esta práctica más espontánea y conectada con el lugar persigue un propósito puramente experimental, que le da la posibilidad de investigar otras formas de aproximarse al hecho artístico que apelan a la pérdida de control, la osadía y, por encima de todo, la libertad.³ El color se despliega en múltiples capas y el gesto se intensifica. Las formas van cobrando autonomía, haciendo convivir las sensaciones que le producen los elementos del paisaje (un caballo, un pájaro, un árbol o una fuente) con formaciones indeterminadas que se sitúan ya en un plano más abstracto. Cada composición va revelándose, demandando lo que necesita. Lo visual manifiesta entonces su esencia pura. Asistimos a un mundo en formación de acuerdo con una naturaleza cambiante, en permanente transformación. La artista utiliza unas barras de color acrílicas y grafito de la fábrica de Viarco en João da Madeira (Portugal). De nuevo, pigmento y grasa.

Epílogo

Los banales son pedazos de tierra que se aprovechan para todo tipo de cultivos, por lo que son una fuente de nutrición y alimento. Catalina Julve llama así a los campos de color con los que ha llevado a cabo todo el proyecto. Son monocromos que expresan la materialidad pura de los colores con su densidad, su hidratación, su olor, su sabor, sus valores sensibles y su origen mineral u orgánico. Dispuestos en capas de color superpuestas, cada *Banca* muestra su dimensión más física y corpórea —algo así como el procedimiento *de magro a graso* que dio origen a la técnica de pintura al óleo en el siglo XVI— hasta adquirir una presencia casi escultórica. Catalina Julve reflexiona sobre la naturaleza de las imágenes en un progresivo trabajo de simplificación y conocimiento acerca de la íntima conexión que existe entre la naturaleza, el arte y los materiales. Todo acaba diluyéndose hasta convertirse en una abstracción, consciente de que en un monocromo, lo inevitablemente perdido, sigue ahí. «Se observa para ver lo que no se ve cuando no se observa».⁴

1. Andréi Tarkovski, *Esculpir en el tiempo: reflexiones sobre el arte, la estética y la poética del cine*, Madrid, Ediciones Rialp, 2023.

2. John Berger, *Sobre el dibujo*, Barcelona, Editorial GG, 2011.

3. «Para venir a lo que gustas / has de ir por donde no gustas. / Para venir a lo que no sabes / has de ir por donde no sabes», en: Juan de la Cruz, *Monte de perfección*.

4. Ludwig Wittgenstein, *Observaciones sobre los colores*, Barcelona, Editorial Paidós, 2013.

Pell, 2024
 Barra de color acrílica sobre papel
 Barra de color acrílica sobre papel
 Acrylic colour bar on paper
 150 × 120 cm

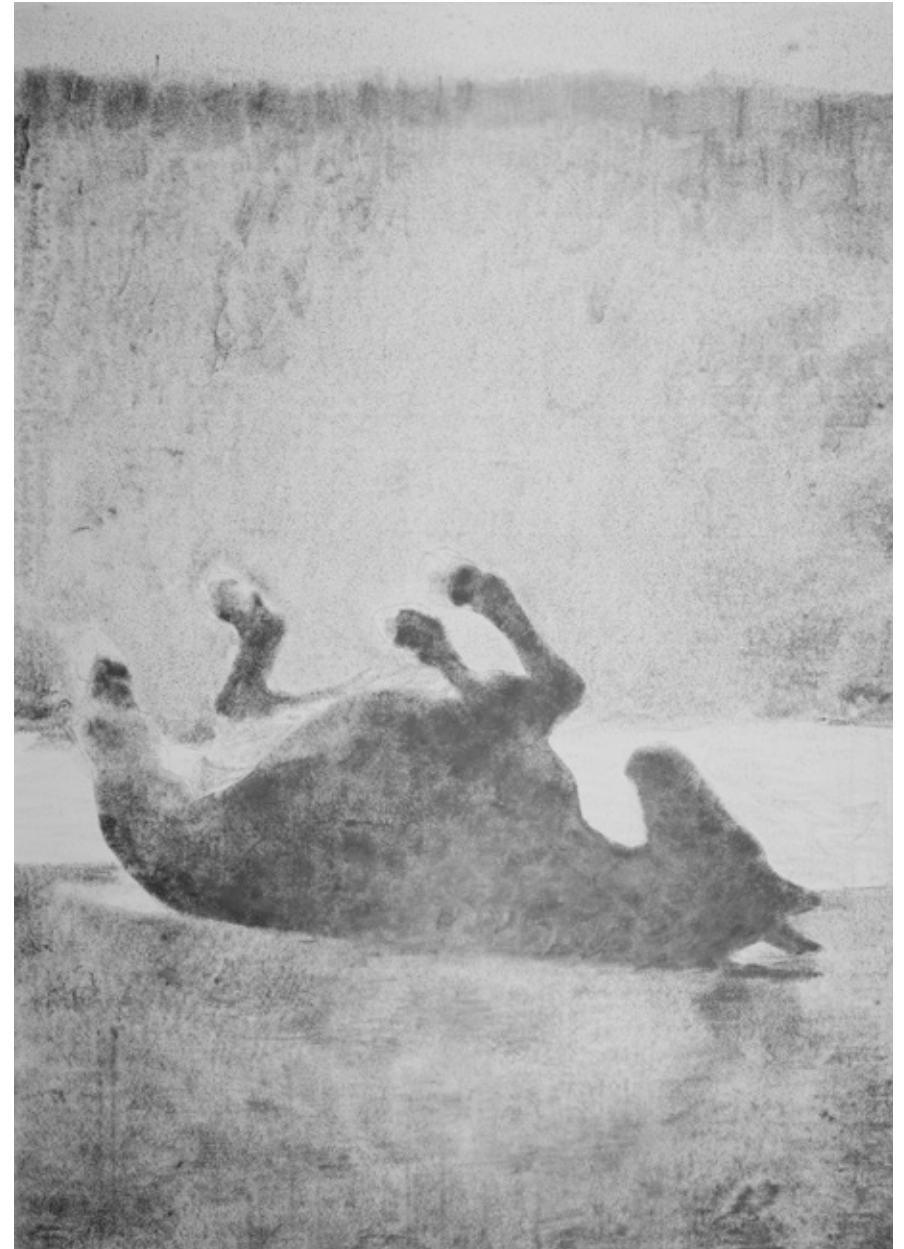
Xardineiro, 2024
 Barra de color acrílica sobre papel
 Barra de color acrílica sobre papel
 Acrylic colour bar on paper
 150 × 113 cm

Paisatge amb cavall I, 2024
Pasta de grafito sobre papel
Pasta de grafit sobre paper
Graphite paste on paper
143 × 105 cm

Paisatge amb cavall II, 2024
 Pasta de grafito sobre papel
 Pasta de grafit sobre paper
 Graphite paste on paper
 143 × 105 cm

Paisatge amb cavall III, 2024
 Pasta de grafito sobre papel
 Pasta de grafit sobre paper
 Graphite paste on paper
 143 × 105 cm

Parcel·la, ocell, cavall, 2024

Barra de color acrílica y grafito sobre papel

Barra de color acrílica i grafit sobre paper

Acrylic colour bar and graphite on paper

45 × 32,5 cm

Tronc, 2024
 Barra de color acrílica y grafito sobre papel
 Barra de color acrílica i grafit sobre paper
 Acrylic colour bar and graphite on paper
 45 × 32,5 cm

Cavall, 2024
 Barra de color acrílica y grafito sobre papel
 Barra de color acrílica i grafit sobre paper
 Acrylic colour bar and graphite on paper
 45 × 32,5 cm

Paisatge amb font, 2024

Barra de color acrílica y grafito sobre papel
 Barra de color acrílica i grafit sobre paper
 Acrylic colour bar and graphite on paper
 50 × 37,5 cm

Paisatge amb pota, 2024

Barra de color acrílica y grafito sobre papel
 Barra de color acrílica i grafit sobre paper
 Acrylic colour bar and graphite on paper
 50 × 37,5 cm

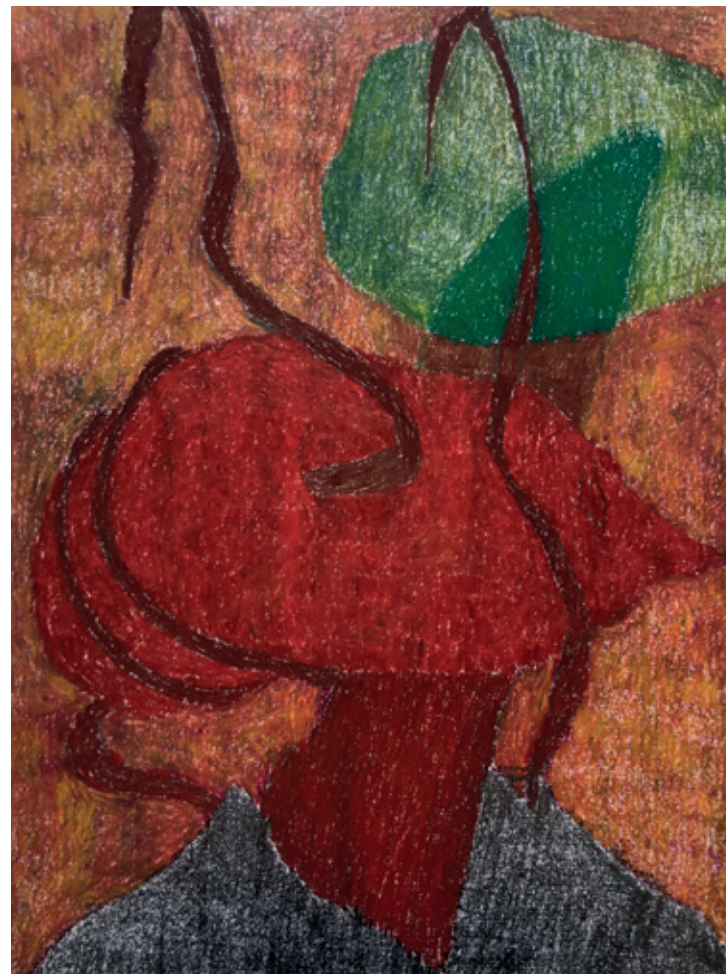
Tronc en flames, 2024
 Barra de color acrílica y grafito sobre papel
 Barra de color acrílica i grafit sobre paper
 Acrylic colour bar and graphite on paper
 50 × 37,5 cm

La gerra de Paulo, 2024
 Barra de color acrílica y grafito sobre papel
 Barra de color acrílica i grafit sobre paper
 Acrylic colour bar and graphite on paper
 50 × 37,5 cm

A confusão da cegonha I, 2024
 Barra de color acrílica y grafito sobre papel
 Barra de color acrílica i grafit sobre paper
 Acrylic colour bar and graphite on paper
 50 × 37,5 cm

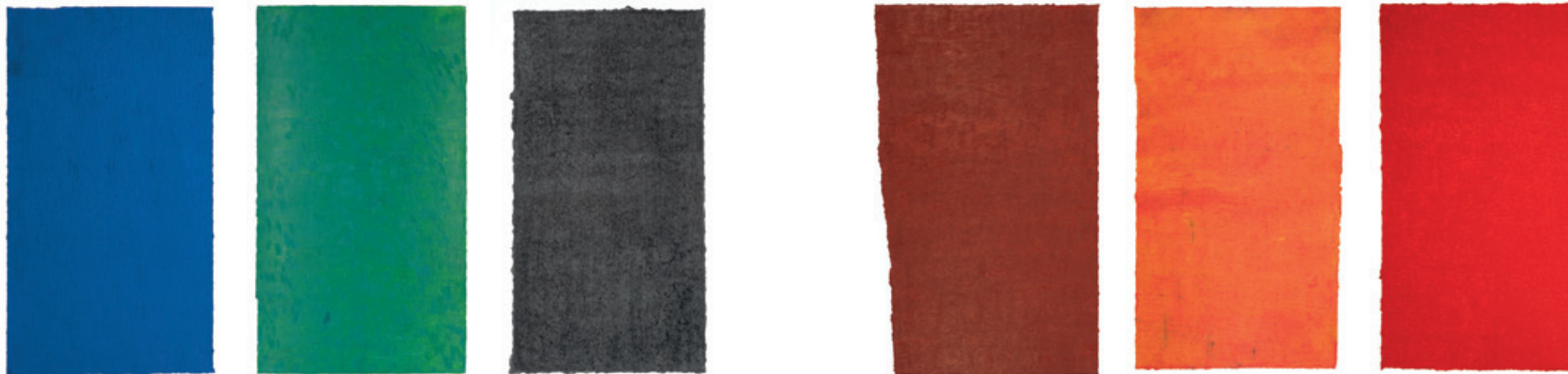
A confusão da cegonha II, 2024
 Barra de color acrílica y grafito sobre papel
 Barra de color acrílica i grafit sobre paper
 Acrylic colour bar and graphite on paper
 50 × 37,5 cm

A confusão da cegonha III, 2024
 Barra de color acrílica y grafito sobre papel
 Barra de color acrílica i grafit sobre paper
 Acrylic colour bar and graphite on paper
 50 × 37,5 cm

A confusão da cegonha IV, 2024
 Barra de color acrílica y grafito sobre papel
 Barra de color acrílica i grafit sobre paper
 Acrylic colour bar and graphite on paper
 50 × 37,5 cm

Bancal I, II, III, IV, V, VI, 2024
Barra de color acrílica sobre papel
Barra de color acrílica sobre papel
Acrylic colour bar on paper
39 × 20 cm

CATALINA JULVE

@catalinajulvejaume

<https://www.catalinajulve.cat>

SELECCIÓN DE EXPOSICIONES

INDIVIDUALES

- 2023: *Xalet*, Auditorium Sa Màniga, Cala Millor, España
- 2023: *DIDOL*, Capella Fonda, Son Servera, España
- 2022–2023: *Una parcel·la obscura, policromia d'una rebel·lió*, Centre Cultural Sa Nostra, Palma, España
- 2019 *Hippies Always Welcome*, Museo de Historia de Manacor, España

COLECTIVAS

- 2023: Obras finalistas del Premio Ciudad de Manacor de Artes Visuales 2023, Torre dels Enagistes, Manacor, España
- 2023: *Hi havia una vegada*, Tast Art, Museo de Porreres, España
- 2023: *Observatori*, Son Tugores, Alaró, España
- 2022: Colección de Arte Contemporáneo del Ayuntamiento de Sant Llorenç des Cardassar, Sa Màniga, Cala Millor, España
- 2022: *ArtNit22*, Campos, España

SELECCIÓN DE PREMIOS

- 2023: New Talent Award Drawing Room Lisboa & Viarco
- 2023: Primer Premio de Pintura de Son Carrió
- 2022: Premio Certámen de Artes Visuales Vila de Binissalem

RESIDENCIAS

- 2024: *A RAI/A Open Call Còrtex Frontal* /Galeria Plato, Arraiolos, Portugal
- 2024: VIARCO/Centro de Arte Oliva, São João de Madeira, Portugal
- 2021: *L'animal a l'esquena*, Celrà, Girona, España
- 2020: Escola de Son Negre, Manacor, España

OBRA EN COLECCIONES

Es Baluard Museo de Arte Contemporáneo de Palma
Ayuntamiento de Sant Llorenç des Cardassar

MARTA MANTECÓN

Historiadora del arte por la Universidad Complutense, desarrolla su actividad profesional realizando labores de comisariado de exposiciones, coordinación de proyectos culturales, docencia y escritura de arte contemporáneo y cultura visual. Completa esta actividad con la investigación y divulgación de temas relacionados con la crítica feminista, los procesos de construcción identitaria y el pensamiento fronterizo. Desde 2016 es directora de la Sala Robayera de Miengo, en Cantabria. Asimismo es miembro del cuerpo docente de los grados de Diseño en el Centro Universitario Cesine, e imparte los seminarios de Historia del Arte Contemporáneo en UNATE. Colabora con distintas asociaciones e instituciones y forma parte del consejo editorial de la revista *Atlántica* del Centro Atlántico de Arte Moderno (CAAM) y del equipo de redacción de la revista *M-Arte y Cultura Visual*.

Catalina Julve centra su práctica artística en el estudio de la condición humana, los hechos históricos y su vinculación con el territorio. Sus proyectos proponen una reflexión sobre las acciones que dejan huella en el lugar que habitamos y la relación que tenemos con el paisaje. Su obra es fruto de la vivencia personal para con el lugar que habita y de los procesos y resultados vinculados a esta experiencia.

Xalet, 2023

Monotipos
Tinta sobre papel
Tinta sobre paper
Ink on paper
100 × 70 cm c/u

Xalet se compone de un conjunto de veintisiete monotipos, separados en tres series distintas. Plantea una reflexión en torno al paisaje, desde el punto de vista de la casa y el territorio.

D I D O L, 2023

Instalación
Medidas variables
Barro, madera, tela de algodón, jabón, yeso, tierra

D I D O L nos transporta a un pasado cercano que nos adentra en el universo de la feminidad. El juego de palabras entre “didal” y “dol” (dedal y luto, en catalán) es el punto de partida para evocar las circunstancias y condiciones vitales de las mujeres represaliadas durante la Guerra Civil. La propuesta quiere profundizar sobre el papel que tuvieron las mujeres durante la posguerra, las actividades que desarrollaban en el entorno familiar y el dolor silenciado y naturalizado en un contexto traumático marcado por la pérdida.

La pieza es un poema visual formado por cinco cajas bordadas con las letras *D I D O L*, que contienen cinco esculturas hechas de barro, madera, tela de algodón, jabón, yeso y tierra.

La producción de esta instalación recibió financiación del Ayuntamiento de Manacor.

Una parcel·la obscura, 2022

Proyecto expositivo

Dibujo, pintura, grabado, escultura, vídeo

El proyecto *Una parcel·la obscura* plantea un trabajo de investigación e interpretación de archivos de la Guerra Civil española a través de diferentes lenguajes artísticos. Explora la memoria histórica del país con un enfoque documental y desde la poética visual.

Monument als vençuts, 2022

Escultura

Sculpture

Hierro

Ferro

Iron

197 × 17 × 13 cm

Magenta 3.3.3, 2022

Fotogramas del vídeo

Fotogramas del vídeo

Video frames

3' 43''

Presentació

El projecte *Paisatge amb cavall* de Catalina Julve, amb comissariat de Marta Mantecón, reuneix obra de creació recent, elaborada durant l'estada de l'artista a la fàbrica de llapis portuguesa Viarco, a São João da Madeira, gràcies al premi Novo Talento Desenho que li va ser atorgat a la fira Drawing Room Lisboa de 2023, on participava amb obres exposades al Focus de les Illes Balears, produït per l'Institut d'Estudis Baleàrics (IEB).

La proposta presenta dibuixos de diferents formats elaborats amb llapis de colors i grafit. Executat amb les eines i els materials posats a disposició per Viarco, *Paisatge amb cavall* recrea referents paisagístics i culturals lligats a l'estada de l'artista al nord de Portugal.

La mostra ha estat organitzada per l'Institut d'Estudis Baleàrics (IEB), institució cultural pertanyent a la Conselleria de Turisme, Cultura i Esports de les Illes Balears, que treballa per la visibilització i internacionalització dels artistes balears en esdeveniments estratègics de projecció exterior.

El projecte expositiu va ser seleccionat mitjançant una convocatòria oberta de l'IEB, amb un comitè de selecció format per Mónica Álvarez Careaga, directora de la fira ARTESANTANDER; Carmen Quijano, curadora i responsable de mediació de la fira; i Karen Andrea Müller, cap de l'àrea d'arts visuals de l'IEB.

Paisatge amb cavall

MARTA MANTECÓN. Curadora

Pròleg

El tríptic que dona títol a aquest projecte procedeix de la seqüència inicial de la pel·lícula *Andrei Rubliov* de Tarkovski (1966): «El guió preveia l'episodi següent: un pagès va fabricar unes ales, va pujar a una catedral, es va llançar al buit des de la part més alta i es va estavellar contra el terra. No va poder veure res. Va caure a terra i es va matar: res més».¹ Mentre vola, observem una bandada de cavalls al galop. En el moment en què passa el fatal accident, un cavall —animal proveïdor d'infinites metàfores— es rebolca per terra, cau i s'aixeca, mostrant com la natura, aliena a la narrativa, segueix el seu curs. Catalina Julve trasllada aquesta escena a uns papers de gran format i n'inverteix la seqüència. Dibuixa amb fang que ha pastat prèviament amb les mans, ja que utilitza una pasta que porta unes partícules de grafit amalgamades en un mitjà gras que pot modelar. Habitualment, el punt de partida de l'artista és el seu arxiu personal de fotografies, potser per tornar-los el seu estatut material. La composició que obre el projecte, *Pell*, parteix d'un detall d'un quadre conservat al Museu Calouste Gulbenkian de Lisboa: *Les Bretonnes au pardon* de Pascal Dagnan-Bouveret. Es va pintar el 1887, un any després que Paul Gauguin arribés a Pont-Aven, a la Bretanya francesa, cercant la genuïnitat, i un any abans que Paul Sérusier presentés el seu cèlebre *Le Talisman*, que va donar origen al grup dels nabís. Catalina Julve experimenta amb unes pastilles de pigment premat, semblants al guix de les modistes, que li permeten esbossar i incidir millor en la naturalesa del dibuix, que no és altra que «reconèixer i potser reconciliar una contradicció aparent: la que es produeix entre presència i absència».² Tant les bretones com el *Xardineiro* ('Jardiner'), que emmarquen aquest pròleg, assenyalen el contacte amb la natura com a pas necessari en el camí cap a la llibertat. La pintura és la pell. El paisatge, una construcció.

1. Andrei Tarkovski, *Esculpir en el tiempo: reflexiones sobre el arte, la estética y la poética del cine*, Madrid, Ediciones Rialp, 2023.

2. John Berger, *Sobre el dibujo*, Barcelona, Editorial GG, 2011.

Els paisatges

La pel·lícula de Tarkovski explica la història d'un pintor d'icones. Rodada íntegrament en blanc i negre, finalitza amb una seqüència en color de les seves pintures mentre uns cavalls pasturen sota la pluja, oferint una bella analogia amb el galop inicial. En una prolongació imaginària d'aquesta narrativa, els paisatges de Catalina Julve representen la progressiva emancipació del referent. L'artista recorre a un format menor, prescindint de les imatges fotogràfiques, per submergir-se en la natura des de la seva pròpia experiència. Es tracta d'un procés immersiu que la porta a desprendre's de la pressió narrativa per deixar que la mà parli, sense fórmules concretes, lliurant-se a la intuïció, la incertesa, l'atzar i allò que no està calculat, jugant amb els ritmes i explorant tot allò que concerneix la pintura més enllà del tema: el grau de saturació, els matisos, la brillantor o l'opacitat, les afinitats i els contrastos. Aquesta pràctica més espontània i connectada amb el lloc persegueix un propòsit purament experimental, que li dóna la possibilitat d'investigar altres maneres d'aproximar-se al fet artístic que apellen a la pèrdua de control, la gosadia i, sobretot, la llibertat.³ El color es desplega en múltiples capes i el gest s'intensifica. Les formes van cobrant autonomia, fent conviure les sensacions que li produeixen els elements del paisatge (un cavall, un ocell, un arbre o una font) amb formacions indeterminades que se situen ja en un pla més abstracte. Cada composició es va revelant, demanant el que necessita. La visualitat manifesta llavors la seva essència pura. Assistim a un món en formació d'acord amb una naturalesa canviant, en transformació permanent. L'artista utilitza unes barres de color acríliques i grafit de la fàbrica de Viarco a João da Madeira (Portugal). De nou, pigment i greix.

Epíleg

Les marjades són trossos de terra que s'aprofiten per a tot tipus de cultius, per la qual cosa són una font de nutrició i aliment. Catalina Julve anomena així els camps de color amb què ha dut a terme tot el projecte. Són monocroms que expressen la materialitat pura dels colors amb la seva densitat, hidratació, olor, sabor, valors sensibles i origen mineral o orgànic. Disposats en capes de color superposades, cada *Banca* mostra la seva dimensió més física i corpòria —de manera semblant al procediment de magre a gras que va donar origen a la tècnica de pintura a l'oli al segle *xvi*— fins a adquirir una presència gairebé escultòrica. Catalina Julve reflexiona sobre la naturalesa de les imatges en un progressiu treball de simplificació i coneixement sobre la connexió íntima que existeix entre la natura, l'art i els materials. Tot acaba diluint-se fins a convertir-se en una abstracció, conscient que en un monocrom, allò que inevitablement s'ha perdut segueix aquí. «S'observa per veure el que no es veu quan no s'observa».⁴

3. «Per venir al que gustes / has d'anar per on no gustes. / Per venir al que no saps / has d'anar per on no saps», a: Juan de la Cruz, *Monte de perfección*.

4. Ludwig Wittgenstein, *Observaciones sobre los colores*, Barcelona, Editorial Paidós, 2013.

CATALINA JULVE
@catalinajulvejaume
<https://www.catalinajulve.cat>

SELECCIÓ D'EXPOSICIONS INDIVIDUALS

- 2023: *Xalet*, Auditorium Sa Màniga, Cala Millor, Espanya
- 2023: *D I D O L*, Capella Fonda, Son Servera, Espanya
- 2022 – 2023: *Una parcel·la obscura, policromia d'una rebel·lió*, Centre Cultural Sa Nostra, Palma, Espanya
- 2019: *Hippies Always Welcome*, Museu d'Història de Manacor, Espanya

COL·LECTIVES

- 2023: Finalistes del Premi Ciutat de Manacor d'Arts Visuals 2023, Torre dels Enagistes, Manacor, Espanya
- 2023: *Hi havia una vegada*, Tast Art, Museu de Porreres, Espanya
- 2023: *Observatori*, Son Tugores, Alaró, Espanya
- 2022: Col·lecció d'Art Contemporani de l'Ajuntament de Sant Llorenç des Cardassar, Sa Màniga, Cala Millor, Espanya
- 2022: *ArtNit22*, Campos, Espanya

SELECCIÓ DE PREMIS

- 2023: New Talent Award Drawing Room Lisboa & Viarçó
- 2023: Primer Premi de Pintura de Son Carrió
- 2022: Premi Certamen d'Arts Visuals Vila de Binissalem

RESIDÈNCIES

- 2024: *A RAIÀ Open Call* Còrtex Frontal /Galeria Plato, Arraiolos, Portugal
- 2024: VIARCO/Centro de Arte Oliva, São João de Madeira, Portugal
- 2021: L'animal a l'esquena, Celrà, Girona, Espanya
- 2020: Escola de Son Negre, Manacor, Espanya

OBRA EN COL·LECCIONS

Es Baluard Museu d'Art Contemporani de Palma
Ajuntament de Sant Llorenç des Cardassar

MARTA MANTECÓN

Historiadora de l'art per la Universitat Complutense, desenvolupa la seva activitat professional fent tasques de comissariat d'exposicions, coordinació de projectes culturals, docència i escriptura d'art contemporani i cultura visual. Completa aquesta activitat amb la investigació i divulgació de temes relacionats amb la crítica feminista, els processos de construcció identitària i el pensament fronterer. Des del 2016 és directora de la Sala Robayera de Miengo, a Cantàbria. Així mateix és membre del cos docent dels graus de Disseny al Centre Universitari Cesine, i imparteix els seminaris d'Història de l'Art Contemporani a UNATE. Col·labora amb diferents associacions i institucions i forma part del consell editorial de la revista *Atlàntica* del Centre Atlàntic d'Art Modern (CAAM) i de l'equip de redacció de la revista *M-Arte y Cultura Visual*.

Catalina Julve centra la pràctica artística en l'estudi de la condició humana, els fets històrics i la seva vinculació amb el territori. Els seus projectes proposen una reflexió sobre les accions que deixen empremta al lloc que habitem i la relació que tenim amb el paisatge. La seva obra és fruit de la vivència personal envers el lloc que habita i dels processos i resultats vinculats a aquesta experiència.

Xalet

27 monotips
Tinta sobre paper
100 × 70 cm c/u
2023

Xalet es compon d'un conjunt de vint-i-set monotips, separats en tres sèries diferents. Planteja una reflexió entorn del paisatge, des del punt de vista de la casa i el territori.

D I D O L

Instal·lació
Mides variables
Fang, fusta, tela de cotó, sabó, guix, terra
2023

D I D O L ens transporta a un passat proper que ens endinsa en l'univers de la feminitat. El joc de paraules entre *didal* i *dol* és el punt de partida per evocar les circumstàncies i condicions vitals de les dones represaliades durant la Guerra Civil. La proposta vol aprofundir sobre el paper que van tenir les dones durant la postguerra, les activitats que desenvolupaven en l'entorn familiar i el dolor silenciats i naturalitzats en un context traumàtic marcat per la pèrdua.

La peça és un poema visual format per cinc caps de brodats amb les lletres *D I D O L*, que contenen unes escultures fetes amb fang, fusta, tela de cotó, sabó, guix i terra.

La producció d'aquesta instal·lació va rebre finançament de l'Ajuntament de Manacor.

Una parcel·la obscura

Projecte expositiu
Dibuix, pintura, gravat, escultura, vídeo
2022

El projecte *Una parcel·la obscura* planteja una feina de recerca i interpretació d'arxius de la Guerra Civil espanyola a través de diferents llenguatges artístics. Explora la memòria històrica del país amb un enfocament documental i des de la poètica visual.

Presentation

The project *Paisatge amb cavall* (Landscape with Horse) by Catalina Julve, curated by Marta Mantecón, brings together recently created work, produced during the artist's residency at the Portuguese pencil factory Viarco, in São João da Madeira, thanks to the New Talent Prize in Drawing that was awarded to her at Drawing Room Lisboa in 2023, where she participated with works exhibited in the Focus of the Balearic Islands, produced by the Institut d'Estudis Baleàrics (IEB).

The proposal presents drawings of different formats made with colored pencils and graphite. With the tools and materials made available by Viarco, *Paisatge amb cavall* recreates landscapes and cultural references linked to the artist's stay in northern Portugal.

The exhibition has been organized by the Institute of Balearic Studies (IEB), a cultural institution belonging to the Ministry of Tourism, Culture and Sports of the Balearic Islands, which works for the visibility and internationalization of Balearic artists in strategic events for external projection.

The exhibition project was selected through an open call from the IEB, with a selection committee formed by Mónica Álvarez Careaga, director of the ARTESANTANDER fair; Carmen Quijano, curator and mediation manager of the fair; and Karen Andrea Müller, head of the visual arts area at the IEB.

Paisatge amb cavall (Landscape with Horse)

MARTA MANTECÓN. Curadora

Foreword

The triptych that gives the title to this project comes from the initial sequence of Tarkovsky's 1966 film *Andrei Rublev*: "The script foresaw the following episode: a peasant constructs some wings, climbs a cathedral, jumps into the void and crashes into the ground. He couldn't see anything. He fell to the ground and killed himself: nothing more."¹ As he flies, we observe a herd of horses galloping. At the precise moment of the fatal accident, a horse —supplier of infinite metaphors— rolls around in the soil, falls and rises, demonstrating how nature, oblivious to the narrative, follows its own evolution. Catalina Julve transposes this scene to large format sheets of paper, reversing the sequence. She draws with clay that she has previously kneaded with her hands, because she uses a paste that carries some graphite particles amalgamated in a fatty medium that can be moulded. Usually, the artist's starting point is her personal archive of photographs, perhaps to return them to their physical origin. The project's opening composition, *Pell* (Skin), starts from a detail of a painting preserved in the Calouste Gulbenkian Museum in Lisbon: *Les Bretonnes au Pardon* by Pascal Dagnan-Bouveret. It was painted in 1887, a year after Paul Gauguin had arrived in Pont-Aven, Brittany, in search of authenticity, and a year before Paul Sérusier presented his famous *Le Talisman*, giving rise to the Nabis group. Catalina Julve experiments with pressed pigment tablets, similar to the chalk used by dressmakers, which allow her to sketch and better influence the nature of the drawing, which is none other than "to recognise and perhaps reconcile an apparent contradiction: that which lies between presence

1. Andrei Tarkovsky, *Sculpting in Time: Reflections on Cinema*, New York, Alfred A. Knopf, 1987.

and absence."² Both the Bretons and the *Xardineiro* (gardener) who frame this foreword, point to contact with nature as a necessary step towards freedom. Paint is skin. Landscape, a construction.

Landscapes

Tarkovsky's film tells the story of an icon painter. Shot entirely in black and white, it ends with a colour sequence of his paintings while horses graze in the rain, offering a beautiful analogy to the initial gallop. In an imaginary extension of this narrative, Catalina Julve's landscapes represent the progressive emancipation of the referent. The artist resorts to a smaller format, dispensing with photographic images to immerse herself in nature from her own experience. It is an immersive process that leads her to let go of the narrative pressure to let the hand speak, without concrete formulas, surrendering herself to intuition, uncertainty, chance and the undetermined, playing with rhythms and exploring everything that concerns painting beyond the subject: its degree of saturation, its nuances, its brightness or opacity, its affinities and contrasts. This practice, more spontaneous and more connected with the place, pursues a purely experimental purpose, which gives it the possibility to investigate other ways of approaching art that appeal to loss of control, boldness and, above all, freedom.³ Colour unfolds in multiple layers and gestures become more intense. The forms become independent, creating a coexistence between the sensations produced by the elements of the landscape (a horse, a bird, a tree or a fountain) and indeterminate formations located in a more abstract plane. Each composition reveals itself, demanding what it needs. The visual part then manifests its pure essence. We witness a world in construction according to a changing nature, in permanent transformation. The artist uses acrylic and graphite bars of colour from the Viarco factory in São João da Madeira (Portugal). Again, pigment and fat.

Epilogue

Terraces are pieces of land used for all types of crops, a source of food and nutrition. That's how Catalina Julve calls the fields of colour which she has used to carry out the project. They are monochromes that express the pure materiality of colours with their density, hydration, smell, taste, sensitive values and mineral or organic origin. Arranged in overlapping layers of colour, each *Bancal* shows its most physical and corporeal dimension —something like the *lean-to-fat* procedure that gave rise to the technique of oil painting in the 16th century— until it acquires an almost sculptural presence. Julve reflects on the nature of images in a progressive work of simplification and knowledge about the intimate connection between nature, art and materials. Everything ends up diluting into an abstraction, aware that in a monochrome, what's inevitably lost is still there. "You observe to see what you do not see when you do not observe".⁴

2. John Berger, *Berger On Drawing*, Aghabullogue, Occasional Press, 2007.

3. "To come to what you like / you have to go where you do not like. / To come to what you do not know / You must go where you do not know", in Juan de la Cruz, *Monte de Perfección*.

4. Ludwig Wittgenstein, *Remarks on Colour*, Wiley-Blackwell, 1991.

CATALINA JULVE
@catalinajulvejaume
<https://www.catalinajulve.cat>

SELECTION OF EXHIBITIONS

SOLO SHOWS

2023: *Xalet*, Auditorium Sa Màniga, Cala Millor, Spain

2023: *D I D O L*, Capella Fonda, Son Servera, Spain

2022–2023: *Una parcel·la obscura, policromia d'una rebel·lió*, Centre Cultural Sa Nostra, Palma, Spain

2019: *Hippies Always Welcome*, Museo de Historia de Manacor, Spain

GROUP SHOWS

2023: Finalists of Ciudad de Manacor Award 2023 for Visual Arts, Torre dels Enagistes, Manacor, Spain

2023: *Hi havia una vegada*, Tast Art, Museo de Porreres, Spain

2023: *Observatori*, Son Tugores, Alaró, Spain

2022: Contemporary Art Collection City Council Sant Llorenç des Cardassar, Sa Màniga, Cala Millor, Spain

2022: *ArtNit22*, Campos, Spain

SELECTION OF AWARDS

2023: New Talent Award Drawing Room Lisboa & Viarco

2023: Premi de Pintura de Son Carrió, Council of Sant Llorenç des Cardassar, Spain

2022: Certámen de Artes Visuales Vila de Binissalem, Council of Binissalem, Spain

RESIDENCIES

2024: *A RAIA Open Call* Còrtex Frontal /Galeria Plato, Arraiolos, Portugal

2024: Viarco/Centro de Arte Oliva, São João de Madeira, Portugal

2021: L'animal a l'esquena, Celrà, Girona, Spain

2020: Escola de Son Negre, Manacor, Spain

WORK IN COLLECTIONS

Es Baluard Contemporary Art Museum of Palma

City Council Sant Llorenç des Cardassar

MARTA MANTECÓN

Art Historian from the Complutense University, Marta Mantecón has developed her professional career curating exhibitions, coordinating cultural projects, teaching and writing on contemporary art and visual culture. She completes this activity with the research and dissemination of topics related to feminist criticism, identity construction processes and border thinking. Since 2016 she has been director of the Sala Robayera de Miengo in Cantabria, Spain. She is also a member of the teaching staff of the Design Degrees at the CESINE University Center and teaches History of Contemporary Art seminars at UNATE. She collaborates with different associations and institutions and is part of the editorial board of *Atlántica*, published by the Atlantic Centre of Modern Art (CAAM), and the editorial team of the magazine *M-Arte y Cultura Visual*.

Catalina Julve focuses her artistic practice on the study of the human condition, historical events and their connection with the territory. Her projects propose a reflection on the actions that leave their mark on the place where we live and the relationship we have with the landscape. Her work is the result of her personal experience with the place she lives in and the processes and results linked to this experience.

Xalet

Monotypes

Ink on paper

100 × 70 cm c/u

2023

Xalet is made up of a set of twenty-seven monotypes, separated into three different series. It proposes a reflection on the landscape, from the point of view of the house and the territory.

D I D O L

Installation

Variable measures

Clay, wood, cotton cloth, soap, plaster, earth

2023

D I D O L transports us to a near past that takes us into the universe of femininity. The play on words between “didal” and “dol” (thimble and mourning, in Catalan) is the starting point to evoke the circumstances and living conditions of the women who were retaliated against during the Civil War. The proposal wants to delve into the role that women had during the post-war period, the activities that they carried out in the family environment and the silenced and naturalized pain in a traumatic context marked by loss.

The piece is a visual poem made up of five boxes embroidered with the letters *D I D O L*, which contain five sculptures made of clay, wood, cotton fabric, soap, plaster and earth.

The production of this installation received financing from the Manacor City Council.

Una parcel·la obscura

Exhibition project

Drawing, painting, engraving, sculpture, video

2022

The project researches and interprets a series of archives from the Spanish Civil War through different artistic languages. It explores the country's historical memory with a documentary and also poetic approach.

